

גוט שבת GutSábesz

23. évfolyam 38. szám • Ára: 330 HUF • כ"ה

KIADJA: CHABAD-LUBAVICS ZSIDÓ NEVELÉSI ÉS OKTATÁSI EGYESÜLET

Gyertyagyújtás Budapesten: 20:17 • כ"ד סיון תשפ"א • 2021. 6. 4. • פרשת שלח • Szombat kimenetele: 21:38

Szijjártó Izraelben: a jövőben is ki fogunk állni izraeli barátaink mellett

Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter rövid látogatásra érkezett Izraelbe, ahol elsőként izraeli kollegája, Gabi Áskenázi fogadta. Szijjártó látogatása során többször is deklarálta, hogy Magyarország kiáll Izrael mellett és elismeri a zsidó állam önvédelemhez való jogát, ahogy ezt Facebook-oldalán is írta: „Mi természetesen kiállunk, és a jövőben is ki fogunk állni izraeli barátaink mellett, és elismerjük az önvédelemhez való jogukat.”

A miniszterek két megállapodást írtak alá, egyet a nemzetközi segítségnyújtással, egyet pedig a holokauszttagadás elleni küzdelemmel kapcsolatban. Az aláíráskor jelen volt Jákov Hadas-Handelsman, Izrael budapesti nagykövete, valamint Ben-

kő Levente, Magyarország izraeli nagykövete is.

Ezután Szijjártó Péter Gabi Áskenázi társaságában Petách Tikvában ellátogatott egy, a Há-mász rakétái által eltalált épülethez. Az itt tartott közös sajtótájékoztatón Gabi Áskenázi külügyminiszter Magyarországot mint Izrael „erős barátját” jellemezte, és megköszönte a magyar kormány és a magyar emberek kiállítását Izrael mellett a Falak őrzői hadművelet kapcsán.

Szijjártó Péter a sajtótájékoztatón többek között arról is beszélt, hogy Magyarország gyakorlati segítséget fog nyújtani a terrortámadások ellen Izraelnek, mobil és taktikai óvóhelyek gyártásával: „Magyarország stratégiai jelentőséget tulajdonít a magyar-izraeli együttműködésnek.

Mi nemcsak beszélünk erről, hanem teszünk is róla. Ma megállapodást írt alá egy izraeli védelmi ipari vállalat és egy magyar építőipari vállalat, ennek értelmében izraeli megrendelésre Magyarországon ezernél is több olyan speciális mobil és taktikai óvóhelyet fognak legyártani, amelyeket aztán később itt, Izraelben fognak használni a rakétatámadásokkal szembeni védekezésben” – jelentette be Szijjártó Péter. Ezek az óvóhelyek izraeliek tízezeinek jelenthetnek biztonságot a rakétatámadások idején.

A magyar külügyminiszter ezután látogatást tett Benjámin Netanjahu miniszterelnöknél is. „Nagyon hálásak vagyunk a barátainkért, akik közé önök is tartoznak. A lista tetején állnak” – mondta az izraeli kormányfő.

Napról napra

Haszid tanítások a Rebbétől

Sorozatunkban egy-egy rövid tanítást adunk közre a lubavicsi Rebbe, Menáchem Mendel Schneerson *Hájom jom* (Napról napra) című könyvéből, melyekről Virtuális Bét Midrás programunkban Megyeri Jonatán tart előadást minden nap 20 órától.

Sziván 21.

Az Álder Rebbe (az első lubavicsi Rebbe) azt magyarázza [a *Tánjá* c. könyvének harmadik fejezetében), hogy az intellektus három szintje, a *chochmá*, a *biná* és a *dáát*, illetve az emocionális szintek, a tíz misztikus szféra leképezései. Ezek közül mindegyik hatással van a [lélek alsó] három szintjére, a *nefes*, a *ruáchra* és a *nesámára*, melyek az emberi testbe zárva léteznek.

Ugyanakkor a *meszirát nefes*, az Istenért való önfeláldozás [az a tény, hogy egy zsidó, ha akar is –, melytől Isten mentsen – képtelen elszakadni Istentől] ereje az *éjn szofból* (végtelen, azaz Isten maga) ered, [éppen ezért] meghaladja a szférákat, melyek közül az első a *chochmá*.

Mázl tov!

Gratulálunk Poráth Hádászának és szüleinek, Sharonnak és Brigittának a most megrendezett *bát micva* ünnepség alkalmából. Hádászá különleges programmal készült a nagy napra: fiatalabb barátnői számára szervezett foglalkozásokat, melyeken a *bát micváról* és a zsidó nők *micvájáról* tanulhattak.

Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter Gabi Áskenázi izraeli külügyminiszter társaságában az izraeli Petách Tikvában tekint meg egy, a rakétatámadásban megrongálódott lakást (Facebook, Izrael Magyarországon)

Hetiszakaszk Kánaáni kémek

Szakaszunk – *Slách* (4Mózes 13:1–15:41.) – fő témája; Mózes kémekeket küld ki Kánaánba. Ezek defetista jelentésükkel – ami kissé el túlzott volta ellenére többnyire a tényeknek megfelelő volt – elriasztják a népet a honfoglalástól, és zúgolódva ismét kifejezik azon óhajukat, hogy visszamenjenek

Egyiptomba. A nagy fokú kishitűség láttán Isten elrendeli a negyvenestendős pusztabeli bolyongást, melynek során kihál a „pusztai nemzedék”, és az új generáció már szabad emberekből áll, akiknek lelkét nem nyomorította meg az egyiptomi rabszolgaság. Ők fogják elfoglalni és birtokba venni az országot.

Zsidó híradó

A Csodarabbik útja a vallásturizmus zászlóshajója

A Hegyközségek Nemzeti Tanácsa is aláírta a kormány által elfogadott, megújult Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégiát, amely erős és biztos alapot jelent a turizmus újjáépítéséhez – adta hírül a Magyar Turisztikai Ügynökség, miután a munkában részt vevő 49 szakmai szervezet, illetve öt történelmi egyház képviselőivel közös nyilatkozatot írtak alá május 27-én. A magyar zsidóságot az EMIH képviselte.

Az elmúlt egy év tapasztalatai adták az alapot a Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030 újragondolásához, ami, mint írják „olyan eszközzel ad a turisztikai szereplők kezébe, amely megteremti a válságálló turizmus alapjait”.

Guller Zoltán, a Magyar Turisztikai Ügynökség vezérigazgatója az esemény sajtótájékoztatóján kiemelte: a járványválság után Magyaror-

szág az elsők között indult el. A cél nem változott: a turizmus legyen ismét a magyar gazdaság húzóágazata, és 2030-ig Magyarország legyen Közép-Európa legnépszerűbb turisztikai célpontja, amely éves szinten 20 millió vendéget fogad és 50 millió vendégéjszakát könyvel el.

Az EMIH Csodarabbik útja projektje, amely a Tokaj-Hegyalja régió zsidó örökségét mutatja be, kiemelt ún. zászlóshajó-projektként tartja nyilván a Magyar Turisztikai Ügynökség, ami nemzetközi szinten is híres és már most is teljes kapacitással üzemel.

Emlékszünk arra, amikor járnunk tanultunk?

Az elején még a szüleink fogták a kezünket, majd, mikor már magabiztosabbá váltunk, pár méter távolságból várták, hogy megtegyük a feljüket vezető első bizonytalan lépéseinket.

Ezek jó eséllyel rohamléptek voltak, egyenesen biztosan óvó karjaik közé. Ha jól csináltuk, az ölkében landoltunk, de még az is belefért, ha az elején arca bukunk, mivel ekkor még – ha pár arasznyi távolságra is a testünk-től – mindig ott voltunk értünk aggódó ölelésükben. Ha kellett, hagyták, hogy elessünk, de ha arra volt szükség, elkaptak vagy legalább tompították az esést. Egy biztos: igazán sosem hagytak magunkra.

A járnunk tanulás fogcsikorgatós küzdelme azonban csak első az élet kihívásainak sorában, ami után még számtalanszor érezzük magunkat egyedül nálunk hatalmasabbnak tűnő kihívásokkal szemben. Ki ne érezte volna már magát kiszolgáltatottnak, Isten által elhagyatottan a világban? Olykor mindnyájunkban ott van a fáról tehetetlenül zuhanó, még a szellő által is játszi könnyedséggel dobált falevél érzése.

Az első lépések

A haszidizmus megalapítója, Iszráel Bál Sém Tov rabbi mondja, hogy bár ezen érzésünk természetes, csupán érzéki csalódás, mivel Isten valójában sosem hagy el minket, s mindig ott van mellettünk, csak úgy, mint az első lépéseinket óvva figyelő szüleink.

Mózes fenti első lépések ijedségét élhette meg, mikor Isten az addigi eseményekkel összehasonlítva példátlan módon azt mondta neki: „Nem mondom meg, mitévő légy. Tégy legjobb belátásod szerint.”

Mózes végül saját megérzései ellenében a népre hallgatott, s kérésükre kémekeket menesztett a Szentföld feltérképezésére. Küldetésük végül bukás lett, ami további negyven évvel késleltette a zsidók Szentföldre érkezését. Bár a bukás első olvasatra a kudarc színönimája, a járnunk tanulás hasonlatában csupán a folyamat szükségszerű része. Megtesszük első bátortalan lépéseinket, olykor elbukunk, de közben végig ott vagyunk Isten óvó ölelésében.

*Kovács Jichak rabbinövendék
cikke Yanki Tauber rabbi írása
nyomán.*

Imaidők a következő hétre (június 5–11.)

AZ ISTENTISZTELETEKEN MASZK VISELÉSE KÖTELEZŐ!

Talmud Egylet – Sász Chevra Zsinagóga

(VI., Vasvári Pál u. 5.)

Szombat: 9.15 Reggeli ima, majd süteményes Kidus;
20.10 Délutáni ima, majd *szeudá slisit*

Vasárnap-péntek: 8.00 Reggeli ima,

Vasárnap-csütörtök: 20.30 Délutáni ima (a Keren Or-ban)

Péntek:

18.30 **Kérdések és dilemmák a hetiszakaszkban**
(Szabó György Menáchem előadása);

19.30 *Minchá* délutáni ima; *Kábálát Sábát*,

majd *Kidus* és szombati étkezés (az udvarban);

21.00 *Oberlander Báruch rabbi előadása*

Óbudai Zsinagóga

(III., Lajos utca 163.)

Szombat:

10.00 Reggeli ima,
majd *Kidus*

Hétfő-péntek

(munkanapokon):

6.30 Reggeli ima

7.30 Napi Talmud

Péntek: 19.00 Tanulás

19.30 *Kábálát Sábát*,

majd *Kidus*

Budavári Zsinagóga

(I., Táncsics M. u. 26.)

Szombat:

9.15 Reggeli tanulás
(zsidó misztika)

10.00 Reggeli ima

Péntek:

18.30 Tanulás

18.30 *Kábálát Sábát*,
majd *Kidus*

Cháj Galéria

(Szentendre, Pátriárka u. 6.)

Szombat:

9.30 Reggeli tanulás
(zsidó misztika)

10.00 Reggeli ima,
majd *Kidus*

Péntek:

18.30 *Kábálát Sábát*,
majd *Kidus*

Velem és a Rebbével történt

Hol van apa?

Londonban nőttem fel. Gyerekkoromban alig láttam apámat, mert súlyos beteg volt és kórházban kezelték. Anyám dolgozott, így főleg a nagyszüleim neveltek. Emlékszem, hogy állandóan így nyaggattam anyámat: „Hol van apa?”. „Hamarosan itthon lesz” – hangzott a válasz. „Mikor?” – kérdeztem. „Nem tudom” – mondta anyám. Ötéves koromban azonban minden megváltozott. 1958 elején apámat kiengedték a kórházból, és az életünk visszatért a normális kerékvágásba. Gatesheadbe költöztünk, és ott kezdtem el az iskolát.

Sok idő múlva, amikor apám már a hatvanas évei végét taposta, rákos lett. Kórházba került, majd hamarosan elhunyt. A gyász hét során öcsém, Simcha elmesélt egy történetet. „Nem tudom tovább magamban tartani. El kell mesélnem, hogy mi történt apánk halála előtt. Akkor nem mondhattam el, mert az, akitől hallottam a történetet, megtiltotta, hogy továbbadjam”. Simcha elmondta, hogy néhány nappal apánk halála előtt megjelent nála egy látogató, Reb Yisrael Rudzinski, akivel együtt élte át a holokausztot. Reb Yisrael bobovi hászid volt, szakmáját tekintve szabó. Ő volt apám egyik legjobb barátja, aki minden családi ünnepségünkön jelen volt. Amikor utójára bejött a kórházba, az öcsém magukra hagyta őket.

Reb Yisrael különleges ember volt, bölcs és figyelmes. Amikor kijött apám szobájából, észrevettem, hogy az öcsém rendkívül elkeseredett. Biztatásképpen elmesélt neki egy történetet. „Tudod, hogy apád sokat gyen-

gelkedett, amikor fiatal volt?” – kérdezte. Az öcsém mondta, hogy tudja, de az még az ő születése előtt volt. „Amikor nagyon rossz állapotban volt, ellátogatam édesanyáddhoz és a nagyszüleidhez. Megmutatták az orvosi szakvéleményt, melyben az állt, hogy apádat meg kell operálni, de fennáll annak a veszélye, hogy a beavatkozás követke-

A Rebbe azt írta, hogy mélyen átérzi a fájdalomukat, de ő sem képes választ adni a kérdésre. Azonban azt javasolja, hogy kövessék apósa, az előző rebbe tanácsát, mely szerint, ha valaki naponta tanulmányozza a Chitátot, akkor égi segítségben részesül.

De mi az a Chitát? Ez egy betűszó: Chumas (Mózes öt köny-

ni, hogy akkor egy barátja tanuljon helyette”.

Reb Yisrael, bár nem a lubavicsi közösséghez tartozott, magára vállalta a Rebbe utasítását és elkezdte a Chitátot tanulni apám helyett. Hat hét elteltével apám állapota javulni kezdett. Újabb hat hét elteltével az orvosok úgy döntöttek, hogy elhagyhatja a kórházat.

Ezt követően Moshe Schwab rabbi, a gatesheadi jesiva vezetője az tanácsolta apámnak, hogy költözzön egy új városba, bölcseink mondása alapján: „Aki megváltoztatja a lakhelyét, annak megváltozik a sorsa”. Ezért költöztünk Londonból Gatesheadbe, amikor ötéves voltam. Ettől kezdve apám egészséges maradt egészen a haláláig. Dolgozott, ellátta a családját és sokat tett a helyi zsidó közösségért.

A történet végén így fordult Reb Yisrael az öcsémhez: Az elmúlt negyven évben folyamatosan tanulom a Chitátot és a továbbiakban sem hagyom abba”.

Nagyon mély üzenete van ennek a történetnek, mert jól látszik belőle, hogy senki sem tudhatja, hogy milyen spirituális csatornán keresztül jut életerőhöz. Azt is világosan megmutatja, hogy mennyit tett értünk a Rebbe és mennyit tesz még napjainkban is. Remélem, hogy sokat merítenek inspirációt a fent leírtakból.

Aharon Denderowitz

Készült a lubavicsi Rebbe életét feldolgozó archívum videóinterjúja alapján.

Az archívum magyar nyelvű változata itt érhető el:

www.youtube.com/alubavicsirebbe

Aharon Denderowitz Londonban él és általános iskolai tanárként dolgozik. Az interjú 2018 júniusában készült.

tében vegetatív állapotba süllyed. A nagyszüleid tőlem kértek tanácsot, de hát ki vagyok én, hogy egy ilyen kérdésben döntsek? Erről a legnagyobb bölcséket kell megkérdezni, ezért megígértem, hogy írok minden nagy rabbinak”.

Reb Yisrael végül 23 levelet küldött el. Azt tudakolta, hogy érdemes-e elvégezni az operációt. Azért írt ennyi rabbinak, mert nem tudta, hogy mennyien méltatják majd válaszra, hiszen a háború utáni években annyi szomorú és tragikus ügyben keresték meg a rabbikat. Végül egy válasz érkezett, méghozzá a lubavicsi Rebbétől.

ve), Tehilim (zsoltárok) és Tánjá (a lubavicsi hászidizmus alapkönyve, az első rebbe fő műve). A Rebbe azt írta, hogy apám meghatározott rend szerint kezdje el tanulmányozni a könyvet.

Mivel csak a Rebbe válaszolt, Reb Yisrael elhatározta, hogy felhívja őt telefonon. Nagy nehezen elérte a Rebbe titkárságát, ahol elmondta, hogy apám sajnos nem tudja követni a tanácsot, mert túl gyenge ahhoz, hogy tanuljon. „Ebben az esetben a családtagok tanuljanak helyette” – érkezett a válasz. „De mindenkiét elvesztette a háborúban, nincs senkije” – felelt Reb Yisrael. „A Rebbe azt üze-

19:00

Oberlander Báruach

Vasárnap: Amikor a politikus megszegi a választási ígéreteket – gondolatok az izraeli kormányalakítás kapcsán
Hétfő: Zohár, a Ragyogás Könyve, a zsidó misztika alapműve (46)
Kedd: Hászid történetek és mesék (57)
Szerda: Kérdezd a rabbit! (59)
Csütörtök: Hetiszakasz a kabbala tükrében: Mózes és a lubavicsi Rebbe soha nem voltak Izraelben. Miért?

20:00

Megyeri Jonatán

Hájom Jom
Minden napra egy hászid gondolat

21:00

Faith Aser

Kedd: Zsidó misztika
Csütörtök: Zsidó vallásjog

A zsidó.com Facebook-oldalán élően

Facebook Tanház

VIRTUÁLIS BÉT MIDRÁS

11 Shares 1.7K Views

Kóser konyha

Nyári zöldségsaláta

párve, glutén- és tojásmentes

1 nagy kígyóuborka
 1 piros és 1 sárga kaliforniai paprika
 zöld és fekete olajbogyó
 1 fej lilahagyma
 2 gerezd fokhagyma
 2 nagyobb paradicsom
 2 sárgarépa
 1 fej saláta
 3-4 ek. olívaolaj
 ½ citrom leve
 csipetnyi só, őrölt koriander,
 durvára darált bors,
 ízlés szerint

A salátát vízbe áztatjuk, majd alaposan átvizsgáljuk, nehogy bogarak legyenek rajta. A hagymát és a fokhagymát megtisztítjuk, előbbit apró kockákra vágjuk, utóbbit át-törjük. A répát megtisztítjuk és durvára reszeljük. Az olajbogyót leszűrjük. A zöldségeket kis kockákra vágjuk, az olajjal és a citromlével összekeverjük, megfűszerezzük és köretként tálaljuk.

Tokaji bor a külföldi haszid mesterek történeteiben

Breszlavi haszidok Náchmán rabbi sírjánál

Az előző heti számban a tokaji bor zsidó vonatkozásáról olvashattak, amiről több helyen is szó esik a rabbinikus irodalomban (Mésiv dvárom responsum JD 103. fejezet; Zichronot Reb Dov miBolichov 38–39. oldal; Kóéc sátul 435. oldal; Jiszmách Jiszráél folyóirat 10. szám 31. oldal; Póér mesulám 38. oldal). Ezen a héten két további történetet olvashatnak, amelyben vallási téma kapcsán említik meg a magyar borokat olyan rabbik, akik messze éltek Magyarországtól.

Az első történet egy példázat a breszlavi Náchmán rabbittól (1772–1810), aki a haszidizmus megalapítójának, a Báál Sém Tovnak (1698–1760) a dédnokája volt.

Aki már egyszer ivott magyar bort...

„Egyszer egy kereskedő utazott finom, jó magyar borral. Egyszer csak odafordul hozzá inasa és a kocsisa: »itt utazunk ezen az úton ezzel a borral és sokat szenvedünk. Engedje meg, hogy egy kicsit megkóstoljuk ezt a bort!« És adott nekik, hogy kóstolják meg ezt a finom bort. Pár nap múlva történt, hogy az inas egy kisvárosban leült másokkal borozgatni. [A többiek] Ittak és na-

gyon dicsérték a bort, mondván, ez magyar bor. Az inas kérte, hogy adjanak neki is, hogy megkóstolja. Adtak neki, mire azt mondta, ő tudja, hogy ez egyáltalán nem egy minőségi magyar bor. Ők pedig rákiabáltak és elkezdtek lökdösni. Azt mondta: én pedig tudom, hogy ez egyáltalán nem magyar bor, mert én egy nagy kereskedőnél voltam és így tovább [elmondta a történetét], de nem vették a többiek komolyan. És azt mondta [rabbi Náchmán], de a jövőben, amikor eljön majd a Másiách, akkor fognak majd osztani az »örzött borból« [a kabbala szerint ez utalás a különleges misztikus tanításokra], akkor másokat ugyan becsaphatnak és adhatnak nekik *volichsen sztrovictert* [rossz minőségű román borokat] és azt fogják nekik mondani, hogy ez a finom, örzött bor. De a haszidokat nem fogják tudni becsapni, mert mi már megkóstoltuk a minőségi bort” (Chájé MáHáRáN 260. fejezet). Vagyis azért kell már most foglalkoznunk a kabbalisztikus és haszid tanításokkal, hogy mindig értékelni tudjuk annak igazi értékét, és ne érzjük be kevesebbel. Ez a

történet mind a mai napig népszerű Náchmán rabbi követői, a breszlavi haszidok között, épp nemrég láttam egy videót, amiben breszlavi haszidok azt énekelik, hogy „Ittunk magyar bort, nem lehet becsapni minket!”

Amikor a lubavicsi rebbe tokaji bort vett elő

Második történetünket a lubavicsi Rebbe, Menáchem Mendel Schneerson rabbi (1902–1994) jegyezte fel a naplójába (Torát

Két lubavicsi rebbe: Joszef Jichák Schneerson rabbi és Menáchem Mendel Schneerson rabbi

Menáchem – Rösímát hájomán 258. oldal), amelybe a '30-as években gyűjtötte azokat a haszid történeteket, amelyeket apósa, Joszef Jichák Schneerson rabbittól hallott. Ebben van egy rövid történet az ötödik rebbe Sálom Dovber Schneerson rabbi (1860–1920) elbeszélése nyomán. „1878-ban, amikor a negyedik lubavicsi rebbe, Smuel rabbi [1834–1882] befejezte a nagy *Vökáchá* című haszid filozófiáról szóló művét, akkor odahívott engem magához, és megkérte a sámeszát, hogy hozzon tokaji bort, és azt mondta »csukd be az ajtót és gyere, ünnepelejünk, én és te«”.

Oberlander Báruch

Gut Sábesz – megjelenik hetente

Kiadja a Chabad-Lubavics – Zsidó Nevelési és Oktatási Egyesület / Published weekly by Chabad-Lubavitch – The Jewish Heritage Center of Hungary
 1052 Budapest, Károly körút 20.

Telefon: +36-1-268-0183
 www.zsido.com / info@zsido.com
 Felelős kiadó: Oberlander Báruch rabbi
 Főszerkesztő: Steiner Zsófia

A kiadvány szent szövegek részleteit és magyarázatait tartalmazza. Kérjük, ne dobja el!

Munkatársak: Cseh Viktor, Dénes Anna,
 Kovács Jichák, Molnár Zsófia
 Nyomdai előkészítés: Juhász Valéria
 ISSN 1416-4604